

H2 Fórum 2026
Moravskoslezského
kraje

Ostrava
30.09.2026

Bílý vodík

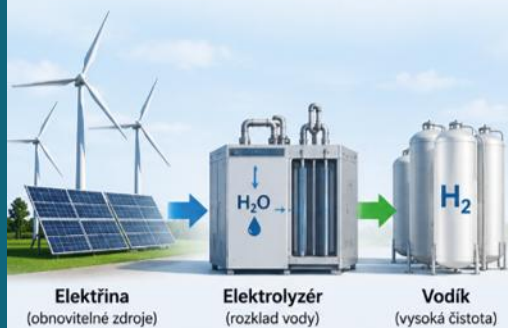
jako

perspektivní zdroj budoucnosti

Júlia Kotulová

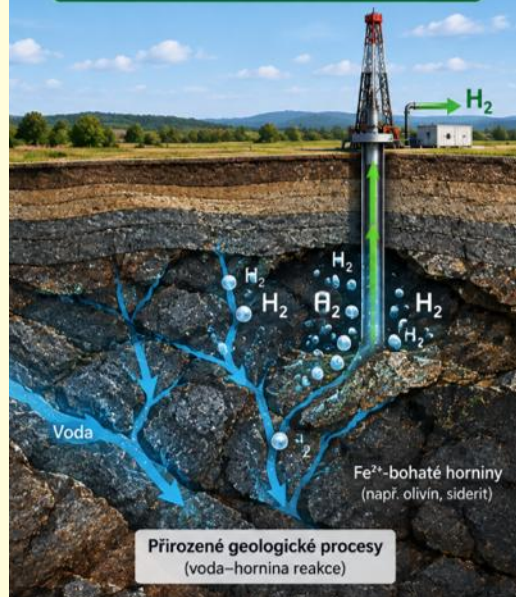

Vyráběný H_2 (např. elektrolýzou)

elektřina $\rightarrow$ elektrolyzátor
 $\rightarrow H_2$

Přírodní H_2 (geologické procesy)

geologické procesy
 $\rightarrow H_2 \rightarrow$ vrt

Vodík tedy nemusí být
pouze energetickým
nosičem.

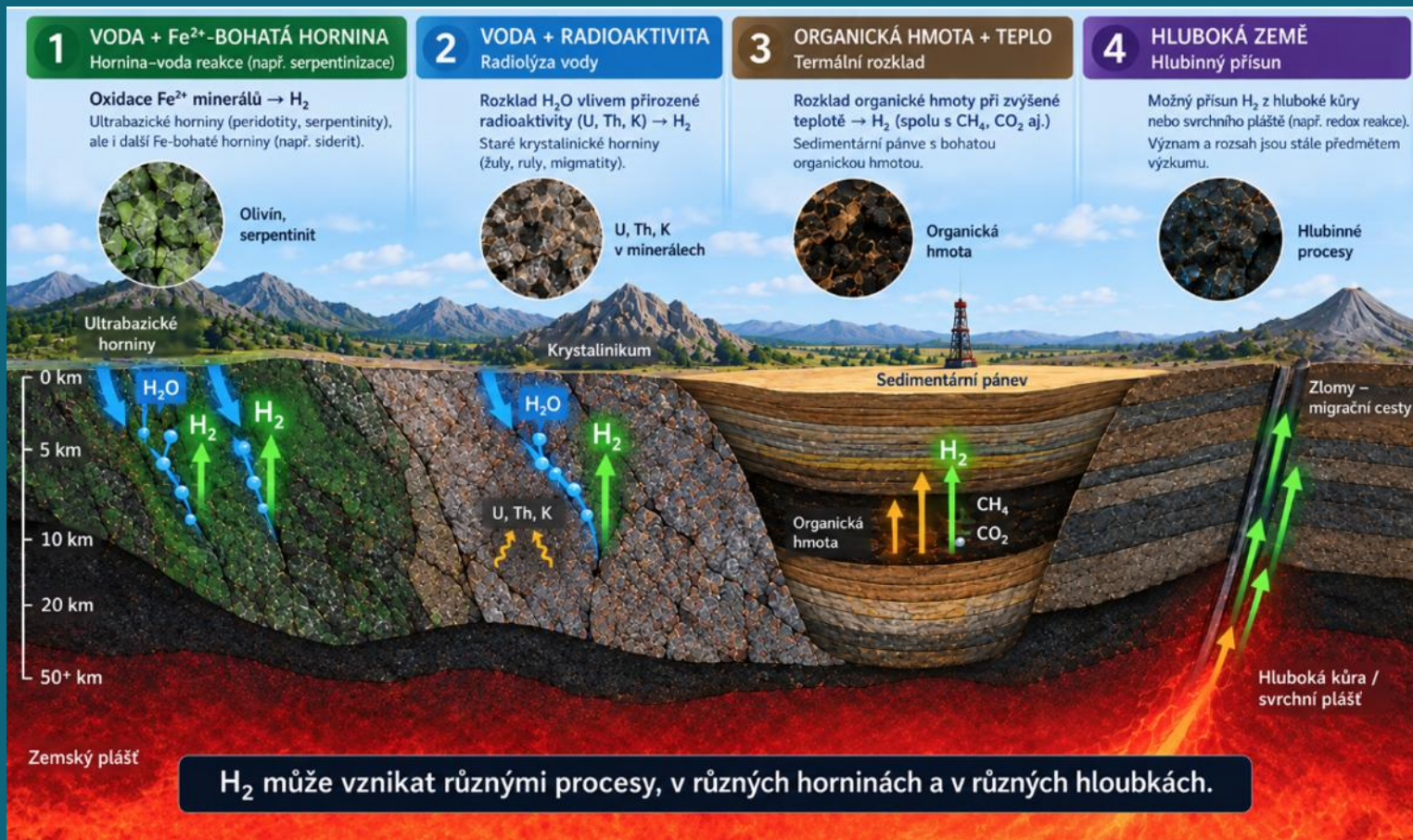
Může být i přírodním
zdrojem energie.

Co když vodík nemusíme vyrábět?

Vodík může vznikat přirozeně
v hlubinách Země
- přímo pod našima nohama.

$\rightarrow$ přírodní vodík / geologický
vodík / zlatý / bílý vodík

Odkud se přírodní vodík bere?

Země má několik
přírodních

„reaktorů“,

které nepřetržitě
vytvářejí H_2

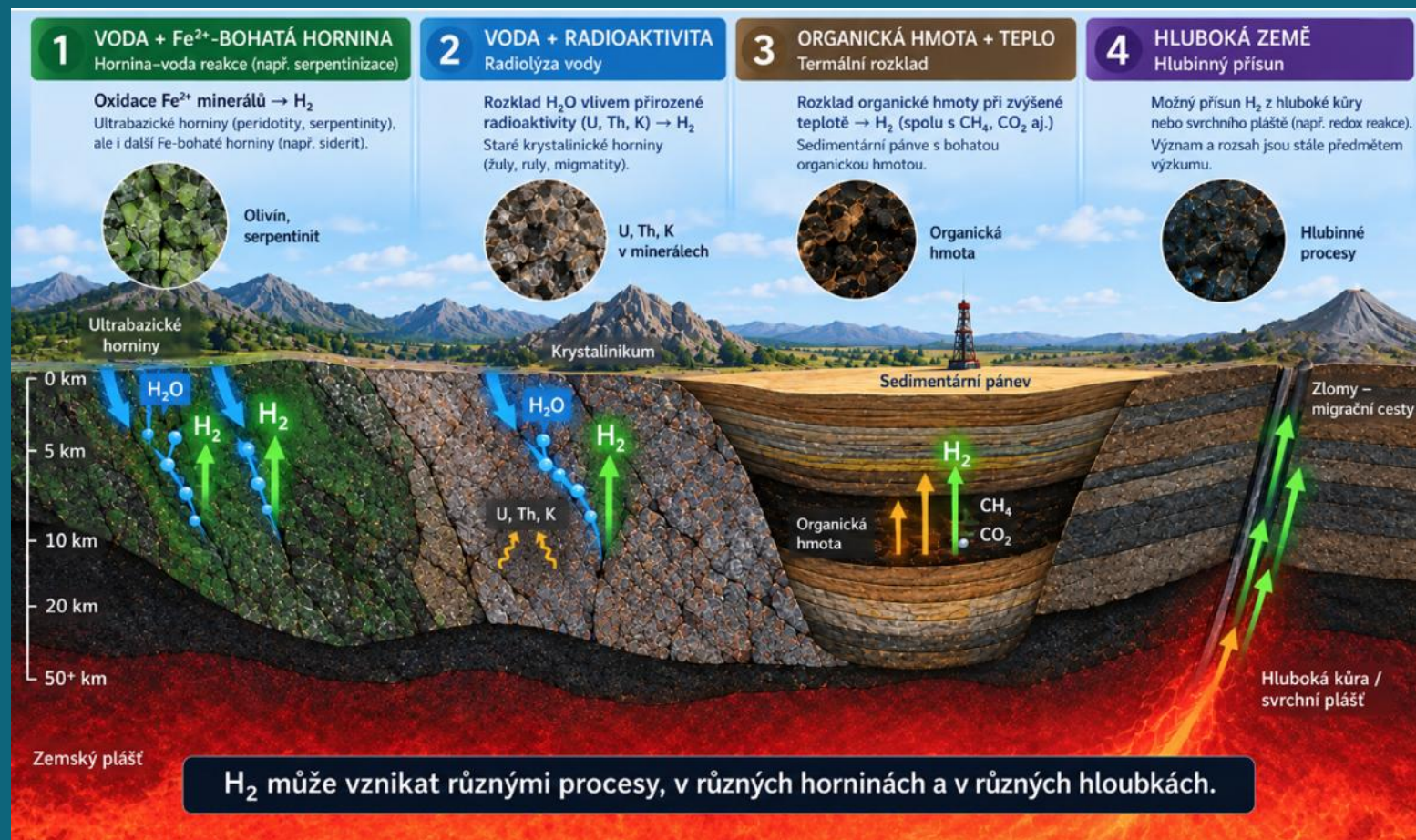
Vznik vodíku ještě
neznačená ložisko

Aby vznikl využitelný
zdroj, musí fungovat
celý geologický systém

ZDROJ H_2
→ MIGRACE
→ AKUMULACE /
PŘÍTOK
→ ZACHOVÁNÍ
→ **PRODUKCE**

KDYŽ H_2 VZNIKNE, CO SE S NÍM STANE?

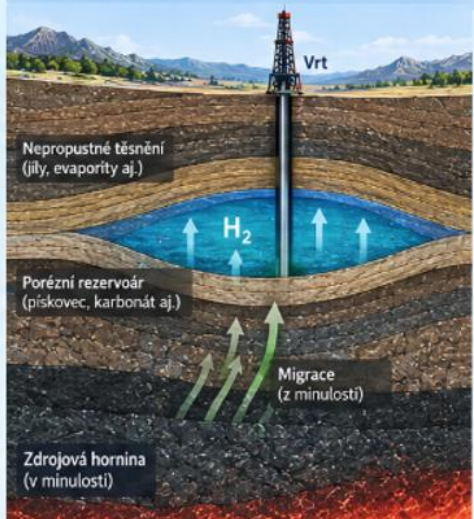
Důležitá nemusí být jen **zásoba H_2** , ale také **rychlost jeho tvorby a průběžného doplňování / přítoku**

STATICKÝ SYSTÉM

DYNAMICKÝ SYSTÉM

MUSÍME VŮBEC HLEDAT LOŽISKO?

A KLASICKÉ LOŽISKO (STATICKÁ AKUMULACE)
H₂ nahromaděný v rezervoáru

Typický produkční profil

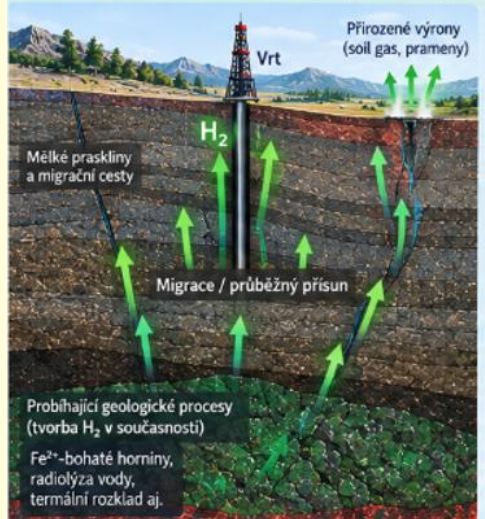
Postupné vyčerpání zásoby

ZÁSoba
Kolik H₂ je v ložisku?

- H₂ je nahromaděný v rezervoáru
- Konečná (omezená) zásoba
- Postupný pokles produkce
- Hodnocení podobné jako u zemního plynu (objem, těsnění, rizika)

Hlavní otázka	Kolik H ₂ je v ložisku?
Typ zásoby	Statická akumulace
Předpoklad	Vznik v minulosti, zachování do současnosti
Charakter produkce	Postupné vyčerpání
Analogie	Zemní plyn / ropa

B DYNAMICKÝ H₂ SYSTÉM (PRŮBĚŽNÁ GENERACE / PŘÍSUN)
Kontinuální tvorba nebo přísun H₂ z hloubky

Možný produkční profil

Dlouhodobá produkce při průběžném doplňování

TOK / FLUX
Jak rychle se H₂ tvoří a doplňuje?

- H₂ je průběžně generován nebo přiváděn z hloubky
- Potenciálně dlouhodobá produkce
- Není nutná velká statická akumulace
- Klíčová je rychlost generace a přísunu
- Vyžaduje geologické, geochemické a geofyzikální ověření

Hlavní otázka	Jak rychle se H ₂ tvoří a přitéká k vrtu?
Typ zásoby	Dynamický systém (kontinuální generace / přísun)
Předpoklad	Probíhající geologické procesy nebo hlubinný přísun
Charakter produkce	Potenciálně dlouhodobá (při dostatečném toku)
Analogie	Geotermální systém (průběžný přísun tepla)

Přírodní vodík může tvořit
akumulace,
ale
může také existovat jako
dynamický systém
s průběžnou tvorbou a
přísunem H₂

U dynamického
systému může být
rychlost tvorby a přísunu H₂
důležitější
než jeho **okamžitá zásoba**

VÍME, ŽE TO SKUTEČNĚ FUNGUJE?

Přírodní H_2 není jen hypotéza
→ jeho významné výskyty už
známe z několika míst světa

Vysoké koncentrace a významné přirozené
toky H_2 potvrzují existenci reálných
geologických systémů

Věčný oheň na turecké hoře
Chiméra hoří už minimálně 2500
let díky přítoku přírodního vodíku
z podzemí

Nehledáme vodík náhodně.
Hledáme geologické systémy,
které mohou H_2
→ vytvářet,
→ transportovat a
→ zachovat

KDE PŘÍRODNÍ VODÍK HLEDÁME?

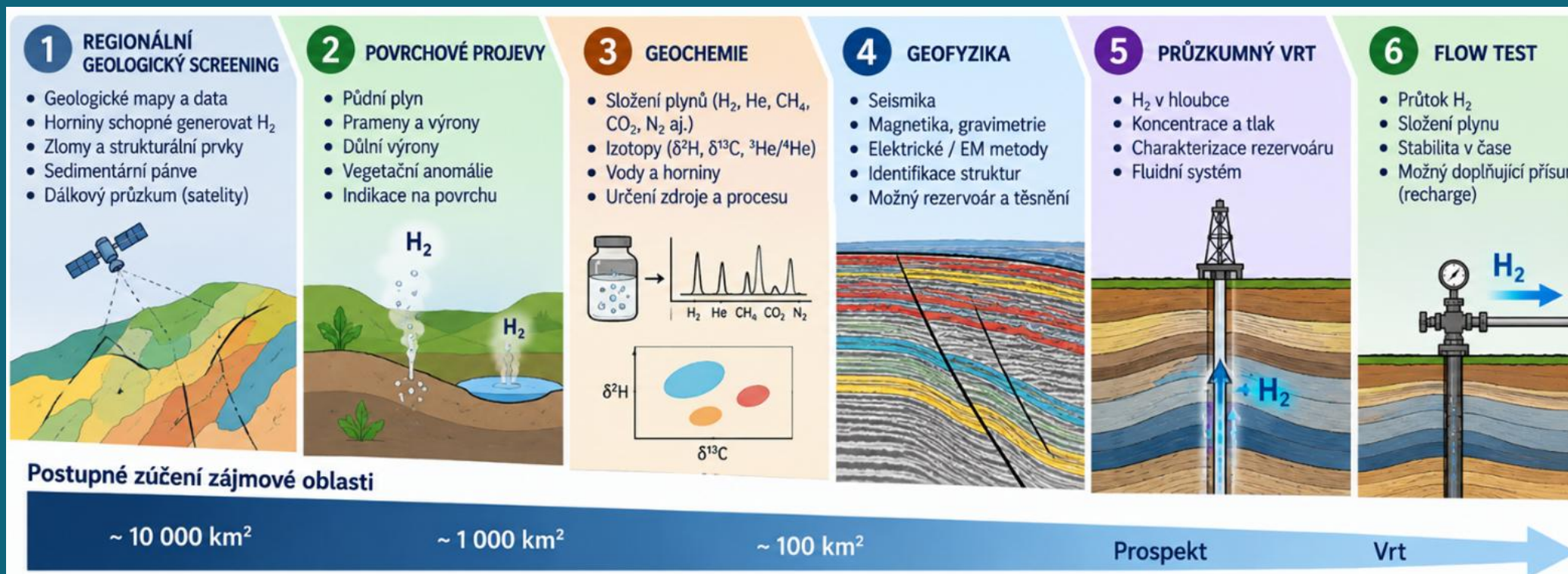

JAK SE BÍLÝ VODÍK HLEDÁ ?

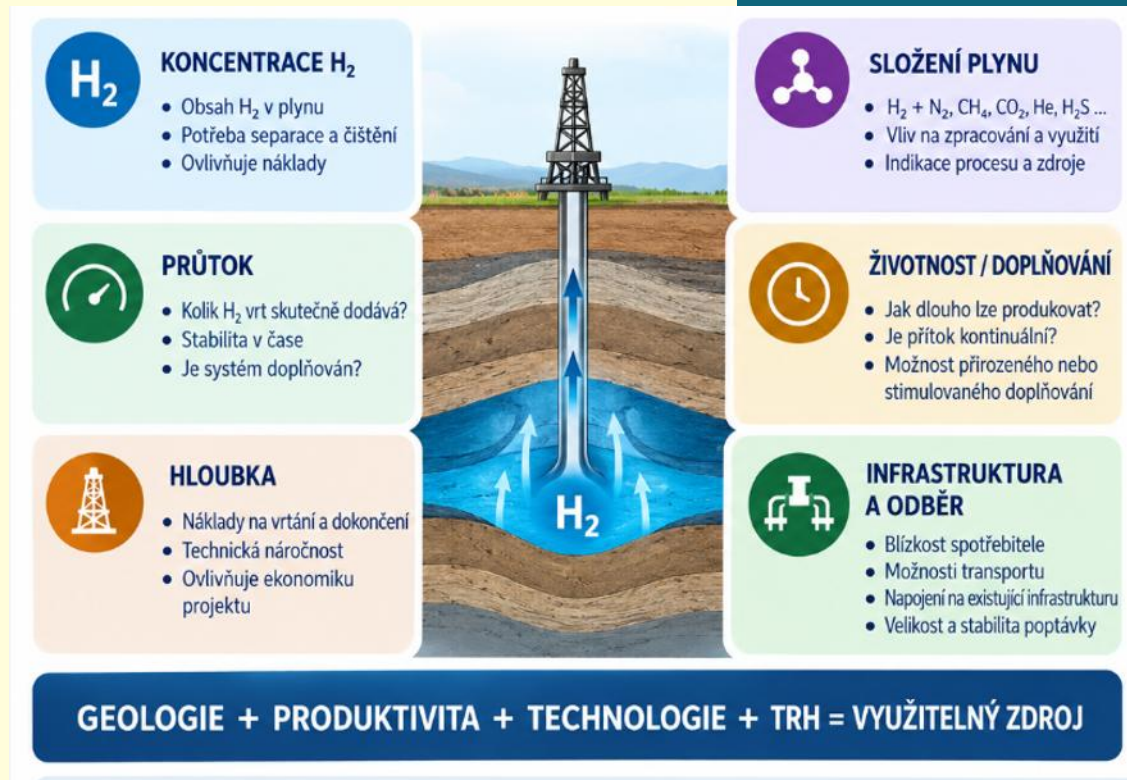
! Anomálie ≠ ložisko | Objev ≠ využitelný zdroj

Cílem není jen detekovat H_2 ,
ale prokázat
fungující geologický systém,
který ho dokáže dlouhodobě dodávat

Od prvních indicií k ověření geologického systému

Z geologického nálezu k reálné produkci

Nestačí
vědět, kolik
H₂ je pod
zemí

Musíme vědět, **kolik ho
dokážeme dlouhodobě
dostat na povrch
– a za jakou cenu**

KDY SE Z OBJEVU STANE ENERGETICKÝ ZDROJ?

VYRÁBĚNÝ H₂
hlavní náklady →
elektřina + elektrolyzér

PŘÍRODNÍ H₂
hlavní náklady →
průzkum + vrt + produkce
+ úprava plynu

MŮŽEME TVORBU H₂ POD ZEMÍ URYCHLIT ?

Máme horninu schopnou vytvářet H₂, ale

→ proces je příliš pomalý

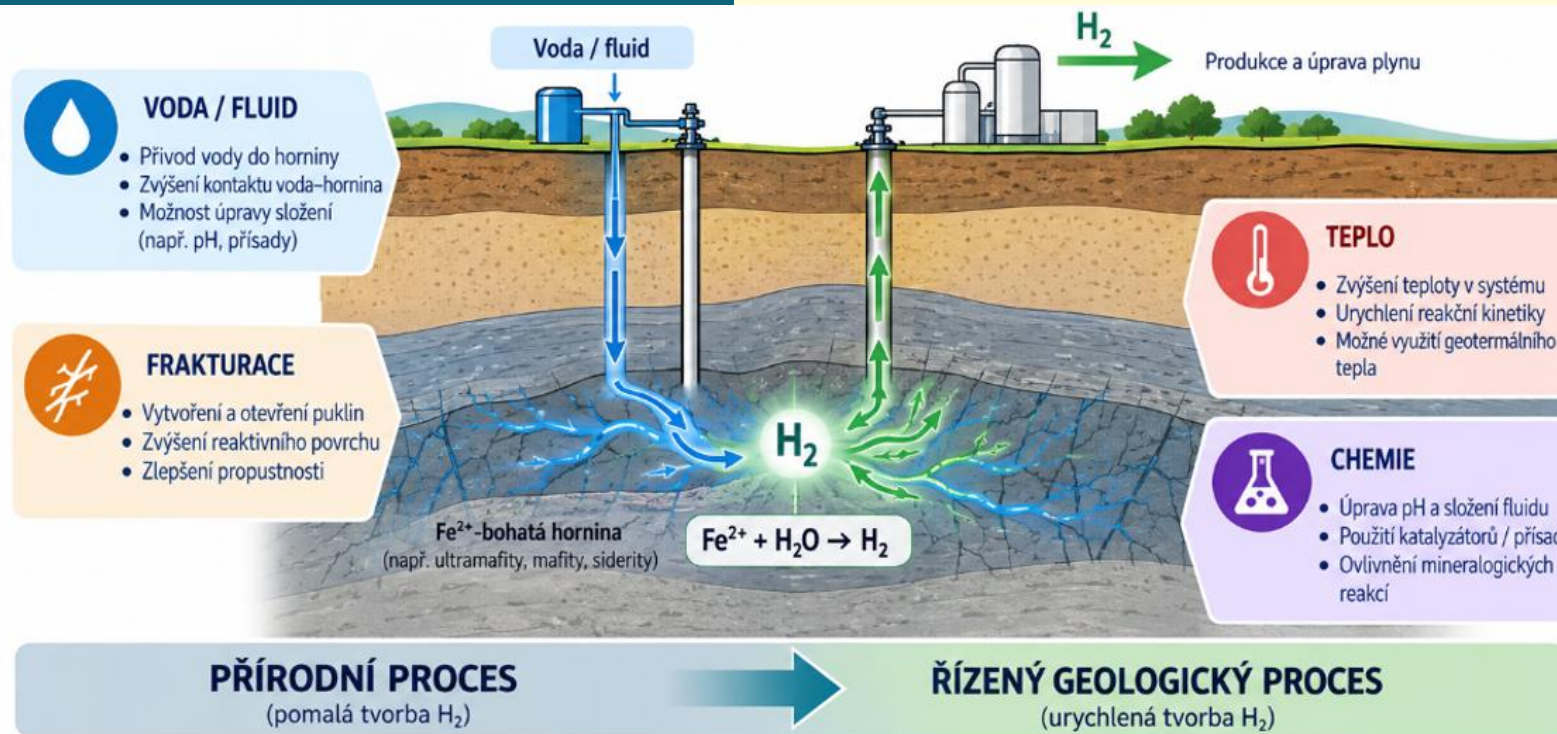
→ zvýšíme přístup vody, reaktivní povrch, teplotu nebo upravíme chemické prostředí

→ zvýšíme tvorbu H₂

Produkce H₂ vrtem

Místo čekání na přírodní proces můžeme vytvořit podmínky, které jeho tvorbu urychlí.

STIMULOVANÝ GEOLOGICKÝ VODÍK

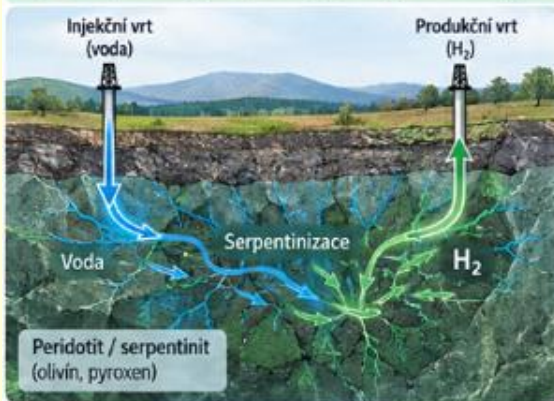

Nejde už pouze o těžbu existující akumulace, ale o stimulaci tvorby H₂ přímo v horninovém prostředí.

Různé geologické systémy – různé procesy – společný cíl: více H₂

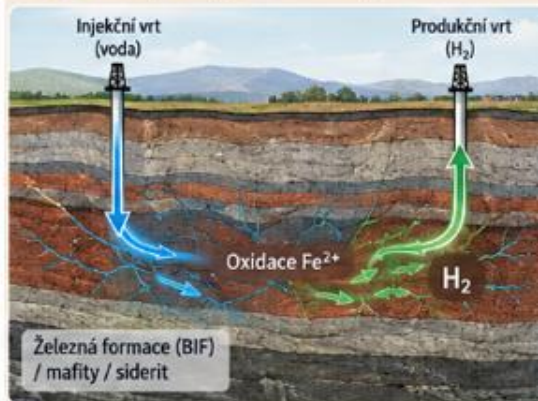
KDE LZE TVORBU H₂ CÍLENĚ STIMULOVAT?

1 ULTRABAZICKÉ HORNINY peridotity, serpentinity (ofiolity, ultramafity)

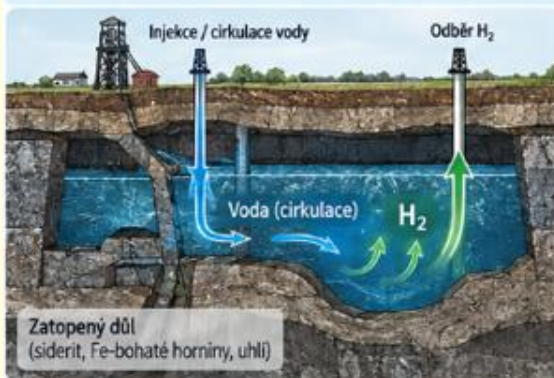
- Voda / fluid
zvýšení kontaktu
voda-hornina
  - Teplo
urychlení reakcí
  - Fraktura
zvětšení reaktivního
povrchu a propustnosti
  - Chemie
úprava pH / složení fluidu
- H₂
Urychlená serpentinizace
a tvorba vodíku

2 Fe²⁺-BOHATÉ HORNINY A RUDY BIF, mafity, sideritové rudy

- Voda / fluid
přísun vody k Fe²⁺ minerálům
  - Fraktura
zvětšení reaktivního povrchu
  - Chemie
úprava pH, případné přísady
(katalyzátory)
- H₂
Urychlená oxidace Fe²⁺
a vznik vodíku

3 ZATOPENÉ DOLY sideritové / Fe-bohaté rudy, uhelné sloje se sideritem

- Voda / cirkulace
využití existujících
důlních prostor
  - Přirozená puklinatost
velký reaktivní povrch
hornin
  - Existující infrastruktura
možnost využití šachet,
čerpání a monitoringu
- H₂
Tvorba H₂ v kontaktu vody
s Fe²⁺ minerály

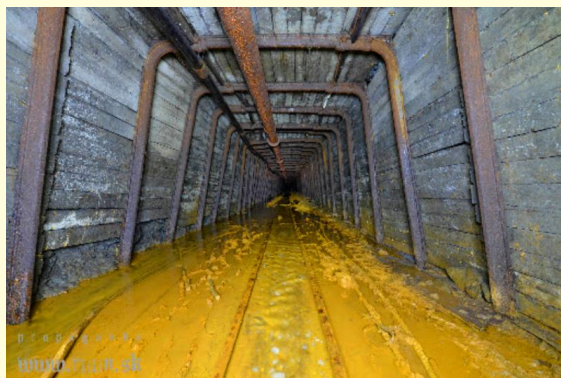
4 VYČERPANÁ ROPNÁ LOŽIŠKA zbytkové uhlovodíky v rezervoárech

- Teplo / energie
termální, mikrovlnná,
rf nebo jiná stimulace
  - Katalýza / chemie
podpora konverze uhlovodíků
  - Mikroorganismy
mikrobiální produkce H₂
  - Existující vrty a infrastruktura
lze využít stávající ropnou
infrastrukturu
- H₂
Konverze zbytkových uhlovodíků
a tvorba vodíku

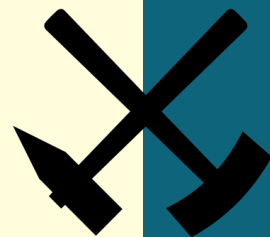
Některé geologické
systémy by se v
budoucnu mohly
změnit
z pasivního ložiska
na řízený podzemní
reaktor.

Ložiska železných rud na Slovensku

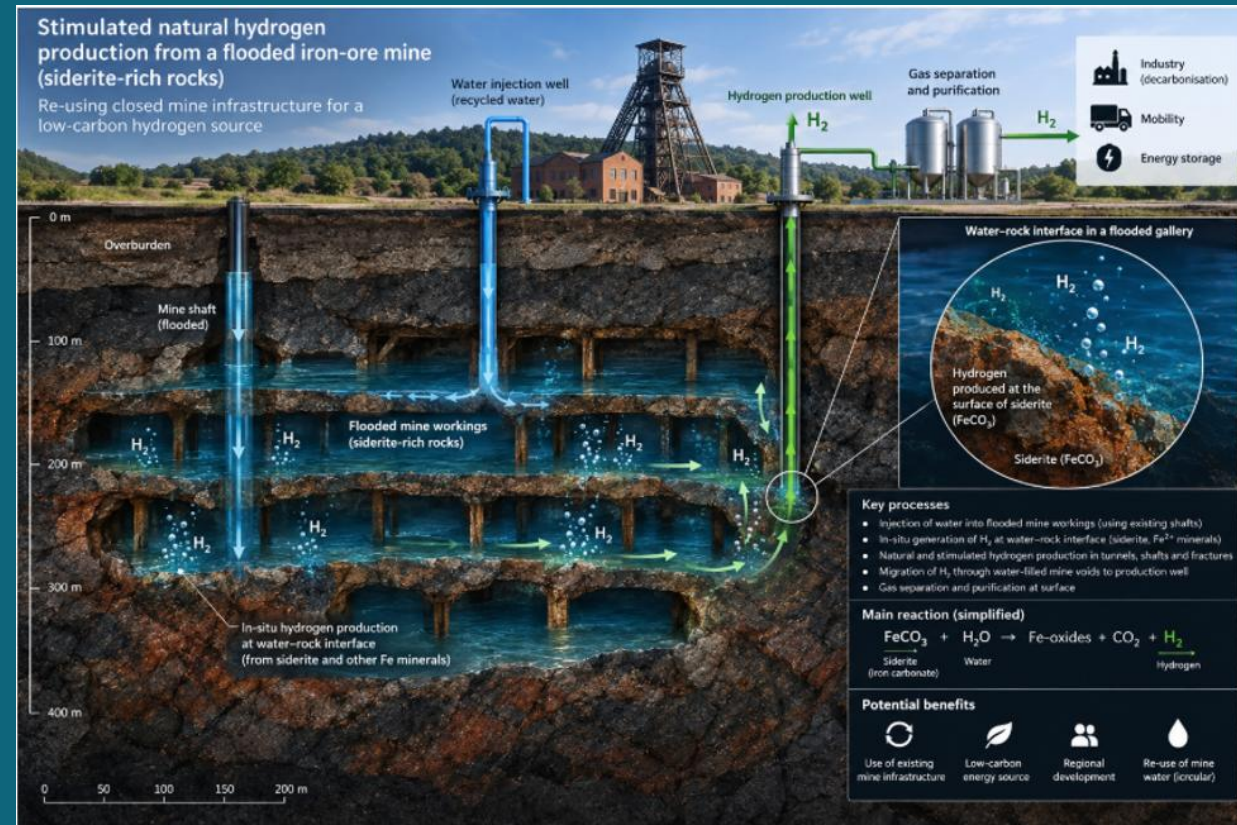

Environmentálna
havária z roku 2022 –
opuštěný **sideritový**
dŕ Nižná Slaná
(Slovensko).

→ Potenciálna
lokalita pro výzkum
stimulované
produkce H_2 ?

KDE LZE TVORBU H_2 CÍLENĚ STIMULOVAT?

OSTRAVSKO-KARVINSKÁ PÁNEV (OKR) karbonské uhlí se sideritem

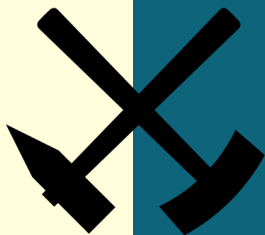
Analogický potenciál k Lorraine?

Fe²⁺-bohaté minerály (**hlavně**

siderit) jsou přítomny přímo v uhelných

slojích i v doprovodných sedimentech (např. sloj č. 559 v sedlových vrstvách karvinského súvrství, Důl Lazy; Jirásek et al. (2019)

Nemáme důkaz, že siderit v OKR za současných P–T–Eh–pH podmínek produkuje H₂ měřitelnou rychlostí.

KDE LZE TVORBU H₂ CÍLENĚ STIMULOVAT?

Lorraine (Lotrinsko) na severovýchodě Francie

– **PŘÍRODNÍ H₂ V KARBONSKÉ UHELNÉ PÁNVI**

H₂ byl zjištěn v hlubokém vrtu v karbonských sedimentech se **sideritem**. Jeho koncentrace s hloubkou roste. Odhadovaný geologický potenciál:

→ 46 - 92 milionů tun bílého H₂ (vrt FOLS1A);

→ 34 milionů tun (vrt PTH2).

Současná celosvětová spotřeba H₂: >100 mil. tun/rok)

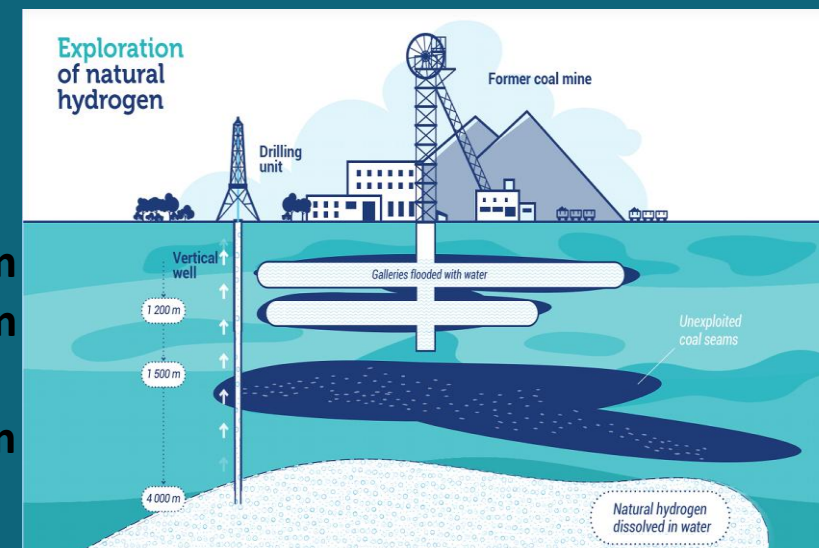
Vrt: FOLS1A

H₂ ~1 % ~600 m

H₂ ~18 % ~1250 m

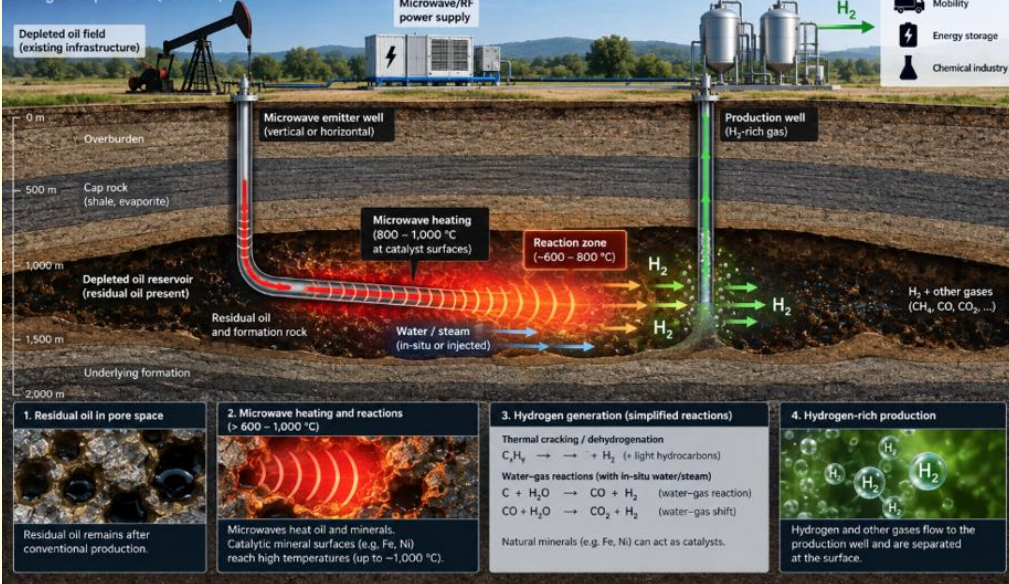
Vrt: PTH2

H₂ ~49,6 % ~2426 m

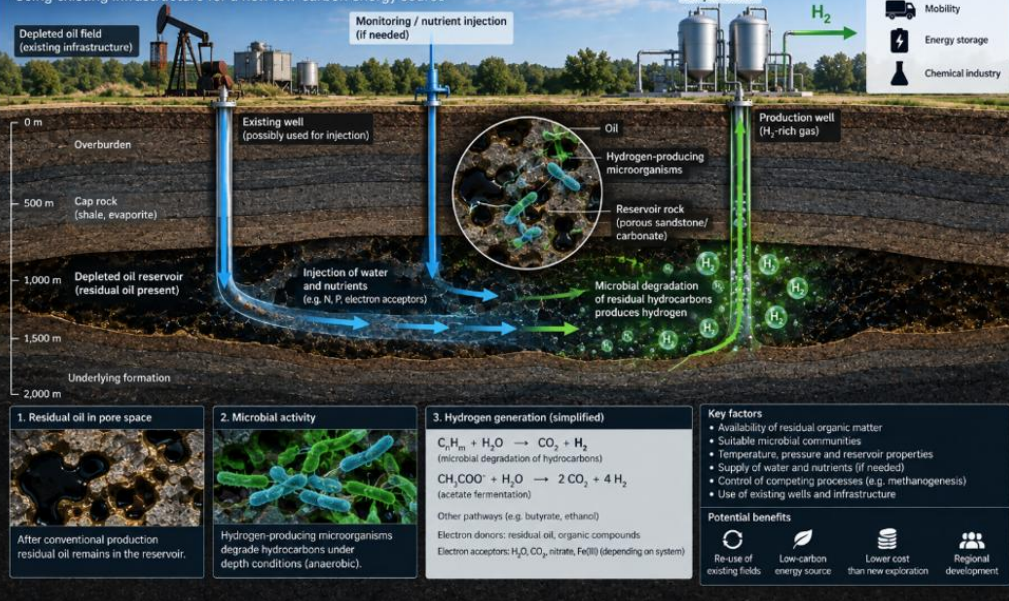
In-situ generation of natural hydrogen from a depleted oil reservoir

Microwave heating of residual oil and formation rocks at high temperature (>900 °C)

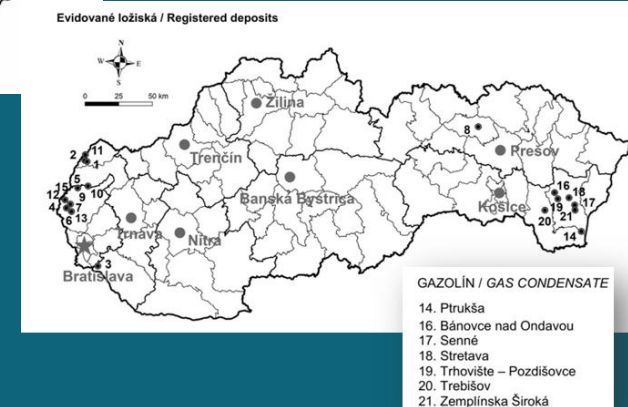

Microbial production of hydrogen in a depleted oil reservoir

Using existing infrastructure for a new low-carbon energy source

KDE LZE TVORBU H₂ CÍLENĚ STIMULOVAT?

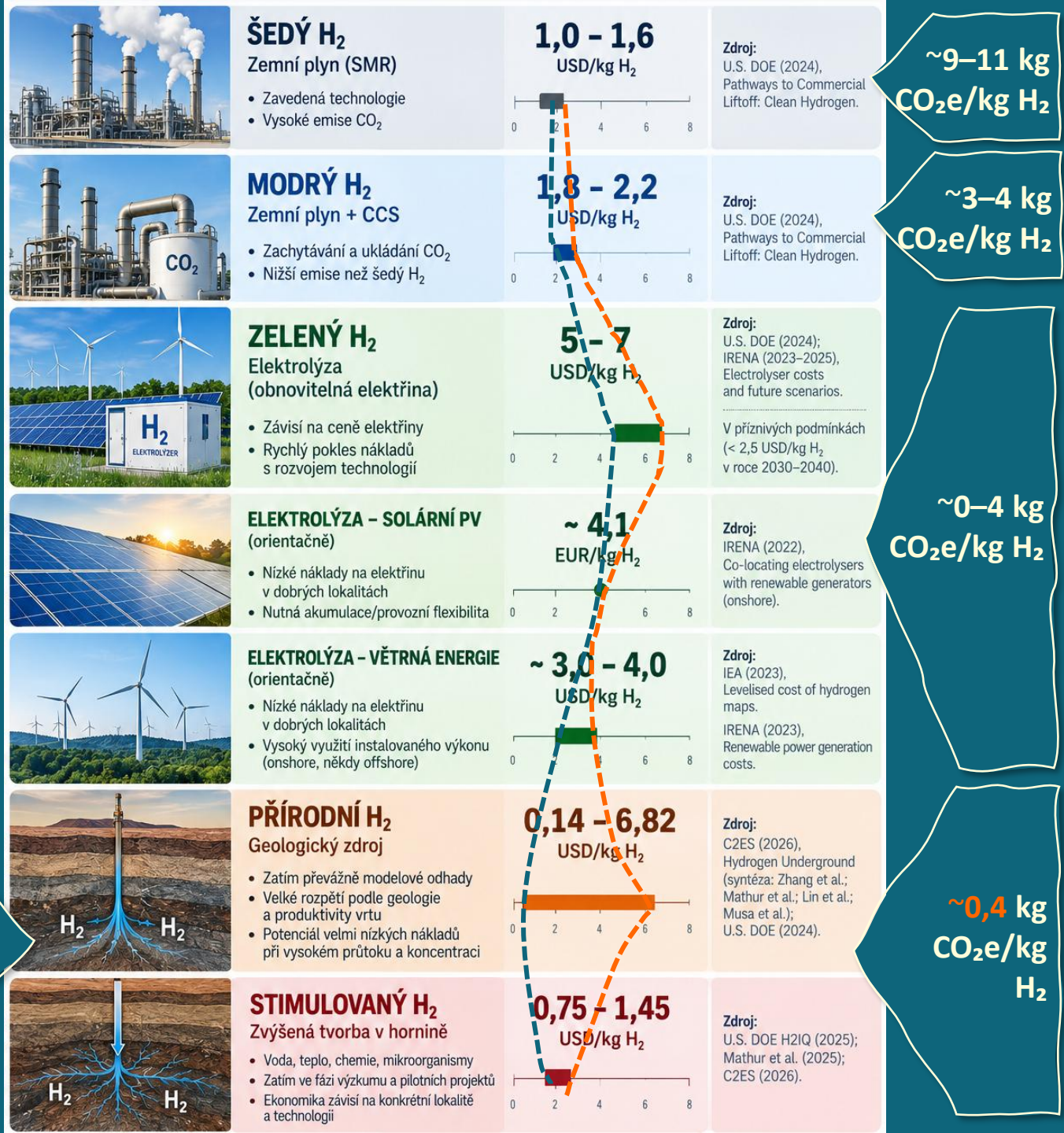
ZA KOLIK ?

Orientační náklady na výrobu nebo získání vodíku
(USD/kg H₂, na místě produkce)

Uvedené hodnoty jsou orientační, vycházejí z modelových studií a liší se podle předpokladů a lokality. U přírodního a stimulovaného H₂ zatím nejde o ceny ověřené komerční produkcí.

USD = americké dolary
EUR = euro

Pokud se potvrdí vysoký průtok a dlouhá životnost vrtů, přírodní H₂ by mohl patřit k nejlevnějším způsobům získávání nízkoemisního vodíku
(uhlíková stopa jen ~0,4 kg CO₂e/kg H₂).

BÍLÝ VODÍK: NOVÝ ZDROJ ENERGIE (?)

CO VÍME

- ✓ H₂ **přírozně vzniká** v různých geologických prostředích
- ✓ existují systémy s **vysokými koncentracemi a významnými toky H₂**
- ✓ geologické procesy lze **cíleně vyhledávat**
- ✓ některé procesy lze potenciálně **stimulovat**

CO JEŠTĚ NEVÍME

- ✓ jak velké jsou skutečné zdroje a zásoby
- ✓ jak rychle H₂ vzniká a doplňuje se
- ✓ jak stabilní bude produkce v čase
- ✓ jaké budou skutečné náklady a environmentální dopady

CO ROZHODNE

KOLIK H₂?

ZA KOLIK ?

JAK
DLOUHO?

FUNGUJE TO I JINDE
– A LZE PRODUKCI
ZVÝŠIT??

julia.kotulova@savba.sk